

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci žalobcu **Ing. V. P.**, zastúpeného advokátkou JUDr. V. B., proti žalovanému **Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. A/2007/5667 zo dňa 24.septembra 2007, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23 S 262/2007-86 zo dňa 17. júna 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23 S 262/2007-86 zo dňa 17. júna 2009 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. A/2007/5667 zo dňa 24. septembra 2007 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 66,39 € v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je povinný zaplatiť ustanovenej právnej zástupkyňi žalobcu JUDr. V. B. trovy konania v sume 332,29 € na účet, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom č.k. 23 S 262/2007-86 zo dňa 17. júna 2009 podľa ustanovenia § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. A/2007/5667 zo dňa 24. septembra 2007, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu – Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej č. A/2007/3679 zo dňa 23. júna 2007; žalobcovi náhradu trov konania nepriznal a jeho právnej zástupkyňi JUDr. V. B. (ktorá bola žalobcovi ustanovená podľa § 30 Občianskeho súdneho poriadku uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23 S 262/2007-68 zo dňa 27.mája 2008) priznal náhradu trov konania v sume 271,85 €. Rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu bol žalobca prepustený zo stálej štátnej služby podľa § 40 ods. 2 písm. a/ zákona č. 312/2001 Z.z. v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia žalovaného (ďalej len zákon o štátnej službe) dňom 31. júla 2007 a bola mu poskytnutá náhrada vo výške trojnásobku jeho funkčného platu.

Krajský súd v odôvodnení uviedol, že rozhodovanie o tom, ktoré štátnozamestnanecké miesto zamestnávateľ zrušuje, je v kompetencii zamestnávateľa a nemôže o ňom rozhodovať súd. Podľa § 149 ods. 1 zákona o štátnej službe sa na štátnozamestnanecký pomer štátnych zamestnancov primerane použijú ustanovenia Zákonníka práce. Na žalobcu sa nevzťahujú ustanovenia Zákonníka práce o súhlase Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s prepustením osoby so zdravotným postihnutím aj napriek tomu, že žalobca touto osobou je. Žalovaný preto neporušil zákon, keď si takýto súhlas nevyžiadal. Krajský súd dospel k záveru, že zo strany žalovaného nedošlo k porušeniu predpisov, ktoré by malo mať za následok zrušenie napadnutého rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca, prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie. Uviedol, že v prípade jeho prepustenia zo štátnej služby išlo zo strany žalovaného

o neobjektívny výber zamestnanca, čo dokazuje skutočnosť, že v čase prepustenia žalobcu na pracovisku v Tornali mali až osem zamestnancov s rovnakým služobným opisom pracovnej činnosti ako žalobca. Žalobca bol jediný zdravotne postihnutý zamestnanec v kolektíve a jediný s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa. Zákon o štátnej službe zaručoval v § 3 rovnaké zaobchádzanie so štátnymi zamestnancami štátnej služby a zabezpečoval zákaz diskriminácie na základe zdravotného stavu. Žalobca namietal predsedníčku poradnej odvolacej komisie JUDr. M., ktorá sa podieľala na jeho prepustení. Žalovaný ju síce vymenil za riaditeľku odboru sociálnych vecí, ale ďalšiu námietku voči zloženiu komisie žalobca už nemohol vzniesť. Okrem toho zákon o štátnej službe ustanovuje, že komisia má byť zložená z právnikov, pričom v komisii nebol ani jeden. Namietal, že odbory neschválili menný zoznam pracovníkov, ale vo všeobecnosti schválili ukončenie služobných pomerov, ale ktoré funkcie a ktorých osôb sa to týka, odbory neschvaľovali. Podľa zistení žalobcu od právnikov z odborovej rady v Bratislave, takýto postup odbory schváliť nemali, bolo to všetko dodatočne. Podľa názoru žalobcu došlo k porušeniu Smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Žalobca poukázal na svoj zdravotný stav: má výkonnosť srdca na 50%, neuropatiu, začínajúcu retinopatiu, prekonal ťažkú operáciu uzáveru v pravej nohe s čiastočnou amputáciou chodidla a začínajúcimi problémami v ľavej nohe, no napriek tomu je presvedčený, že prácu, ktorú u žalovaného vykonával, mohol vykonávať aj naďalej plnohodnotne. Aj podľa odborníkov na uvedené choroby je najvhodnejším a jediným zamestnaním pre žalobcu administratíva, v teple, s nižšou fyzickou námahou. Služobné hodnotenie mal žaloba nadpriemerné, vyššie nemal nikto a vzhľadom na prax sa žalobca považuje za vysokovýkonného pracovníka so štátnicou z oblasti riadenia, s praxou v štátnej a verejnej správe, konfekčnom priemysle, strojárstve, školstve a poľnohospodárstve. Žalobca nemal vynechaný ani jeden deň pre pracovnú neschopnosť. Momentálne má žalobca problémy pre bolestivú chôdzu a bývalé pracovisko bolo vzdialené od jeho bydliska cca 300 metrov.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol odvolanie žalobcu zamietnuť a rozsudok krajského súdu potvrdiť. Konštatovanie žalobcu o porušení § 3 zákona o štátnej službe a Smernice Rady č. 2000/78/ES sú podľa žalovaného právne

irelevantné a k meritu veci neopodstatnené. Rozhodnutiu vedúcej služobného úradu o skončení štátnozamestnaneckého pomeru so žalobcom predchádzalo vyhlásenie organizačnej zmeny a jej prerokovanie s odborovým orgánom pôsobiacim pri Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej. Tvrdenie žalobcu, že prerokovanie s odbormi prebehlo bez menného zoznamu osôb, s ktorými sa mal skončiť štátnozamestnanecký pomer, sa nezakladá na pravde, čoho dôkazom je záznam zo stretnutia so zástupcami odborovej organizácie SLOVES.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) s tým, že termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk päť dní pred vyhlásením rozsudku.

Štátnou službou sa rozumie plnenie úloh štátnej správy alebo vykonávanie štátnych záležitostí v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi, ktoré štátny zamestnanec vykonáva v služobnom úrade v príslušnom odbore štátnej služby, ak plnenie jeho úloh zahŕňa riadenie, rozhodovanie, kontrolu, odbornú prípravu rozhodnutí, odbornú prípravu návrhov zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane odborných činností súvisiacich s ich prerokúvaním a schvaľovaním alebo odbornú prípravu podkladov na vykonávanie štátnych záležitostí (§ 2 ods. 2 zákona o štátnej službe). Štátna služba sa vykonáva v štátnozamestnaneckom pomere.

Štátnym zamestnancom je fyzická osoba, ktorá vykonáva v štátnozamestnaneckom pomere štátnu službu v služobnom úrade v príslušnom odbore štátnej služby (§ 5 ods. 1 zákona o štátnej službe) a ktorá spĺňa požiadavky podľa § 14 zákona o štátnej službe. Štátnym zamestnancom je aj fyzická osoba, ktorú podľa osobitných predpisov alebo podľa zákona o štátnej službe do funkcie volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky alebo vymenúva a odvoláva prezident, vláda Slovenskej republiky, predseda

Národnej rady Slovenskej republiky, predseda Ústavného súdu Slovenskej republiky (§ 5 ods. 3 zákona o štátnej službe).

Na právne vzťahy štátnych zamestnancov pri vykonávaní štátnej služby sa zákon č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákonník práce) vzťahuje len vtedy, ak to výslovne ustanovuje tento zákon (§ 1 ods. 3 zákona o štátnej službe). Podľa § 149 ods. 1 zákona o štátnej službe na štátnozamestnanecký pomer štátnych zamestnancov sa použije primerane ustanovenie (okrem iných) § 13 Zákonníka práce v znení neskorších predpisov. Podľa citovaného ustanovenia zamestnávateľ (služobný úrad) je v pracovnoprávných vzťahoch povinný zaobchádzať so zamestnancami v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou pre oblasť pracovnoprávných vzťahov osobitným zákonom č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len antidiskriminačný zákon). Zamestnanec, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania alebo nedodrzaním podmienok podľa odseku 3, môže sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej antidiskriminačným zákonom.

Okrem toho aj zákon o štátnej službe obsahoval osobitné ustanovenia týkajúce sa diskriminácie štátnych zamestnancov - § 3 ods. 2 až 4. Práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako všetkým občanom pri vstupe do štátnej služby a pri vykonávaní štátnej služby v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovenou osobitným zákonom (antidiskriminačným zákonom). V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia. Z uvedeného vyplýva, že zákon o štátnej službe v porovnaní s antidiskriminačným zákonom ešte rozšíril okruh dôvodov diskriminácie. Štátny zamestnanec, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej osobitným zákonom (antidiskriminačný zákon) alebo sa môže obrátiť na príslušný orgán podľa § 126 zákona

o štátnej službe (t.j. na prvostupňový správny orgán). V konaní pred príslušným orgánom služobný úrad preukazuje, že nedošlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania.

Podľa antidiskriminačného zákona zásada rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo., rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia (§ 2 ods. 1). Antidiskriminačným zákonom bola transponovaná Smernica Rady 2000/78/ES z 27.novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani a na ktorej aplikáciu sa odvoláva žalobca. Antidiskriminačným zákonom bol novelizovaný aj Zákonník práce (§ 13) a zákon o štátnej službe (§ 3 odseky 2 až 4 a § 15 ods. 5 druhá veta), preto sa aj na oblasť štátnej služby vzťahuje Smernica Rady č. 2000/78/ES. Neobstojí námietka žalovaného, že odkaz žalobcu na uvedenú Smernicu Rady je právne irelevantná; práve naopak. V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v pracovnoprávných vzťahoch, obdobných právnych vzťahoch a v právnych vzťahoch s nimi súvisiacich zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1. Zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi najmä v oblastiach výkonu zamestnania a podmienok výkonu práce v zamestnaní vrátane odmeňovania, funkčného postupu v zamestnaní a prepúšťania (§ 6 ods. 2 písm. b/ antidiskriminačného zákona).

Žalobca na možnosť diskriminácie z dôvodu jeho zdravotného stavu pri prepúšťaní poukazoval už v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu.

Námietka žalovaného, že na štátnu službu sa nevzťahuje zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 5/2004 Z.z.) neobstojí. Tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní služieb zamestnanosti (§ 1 zákona č. 5/2004 Z.z.). Účastníkmi týchto právnych vzťahov sú okrem iných orgán štátnej správy, zamestnanec a zamestnávateľ (§ 2 ods. 1 písm. a/, písm. g/, písm. k/

citovaného zákona). Zákon č. 5/2004 Z.z. definuje zamestnanca ako fyzickú osobu v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu (napríklad podľa § 226 ods. 2 Obchodného zákonníka, zákon o štátnej službe č. 312/2001 Z.z. – poznámka pod čiarou č. 6 k § 4 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z.z.). Zákon následne negatívne vymedzuje pojem zamestnanca, t.j. určuje, kto sa za zamestnanca na účely zákona č. 5/2004 Z.z. nepovažuje, ide o zamestnancov cirkví a náboženských spoločností, ktoré vykonávajú duchovenskú činnosť (§ 4 ods. 2). V prípade, že by sa zákon č. 5/2004 Z.z. nevzťahoval na štátnych zamestnancov, zákonodarca by to v ustanovení § 4 ods. 2 *expressis verbis* uviedol; úmyslom zákonodarcu však bolo zahrnúť do režimu zákona č. 5/2004 Z.z. aj štátnych zamestnancov. Z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu vyplýva, že pri definícii zamestnanca sa vypúšťa väzba na inštitút dohody o pracovnej činnosti; postavenie zamestnanca je definované pracovným pomerom alebo pracovným vzťahom obdobným pracovnému pomeru (t.j. aj štátnou službou). Z uvedeného vyplýva, že za zamestnanca sa na účely zákona č. 5/2004 Z.z. považuje aj štátny zamestnanec.

Zamestnávateľom sa na účely zákona č. 5/2004 Z.z. rozumie právnická osoba, ktorá má sídlo alebo sídlo svojej organizačnej zložky na území Slovenskej republiky, alebo fyzická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a ktorá zamestnáva fyzickú osobu v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu (§ 3 ods. 1). Žalovaný spĺňa podmienky definície zamestnávateľa podľa citovaného ustanovenia, pretože je právnickou osobou so sídlom na území Slovenskej republiky a zamestnáva fyzické osoby v pracovnom pomere a v štátnozamestnaneckom pomere má postavenie služobného úradu.

Vychádzajúc z uvedeného aj na štátnozamestnanecký pomer medzi služobným úradom (Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny) a štátnym zamestnancom (žalobcom ako osobou so zdravotným postihnutím) sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 5/2004 Z.z. Oba subjekty (zamestnanec, zamestnávateľ) disponujú z tohto zákona vyplývajúcimi právami a povinnosťami. Touto povinnosťou je aj povinnosť zamestnávateľa pri zamestnávaní občanov so zdravotným postihnutím postupovať podľa ustanovenia § 63 zákona č. 5/2004 Z.z. Podľa citovaného ustanovenia je zamestnávateľ povinný zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím; ak zamestnáva najmenej 20 zamestnancov a ak úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedie občanov

so zdravotným postihnutím v počte, ktorý predstavuje 3,2% z celkového počtu jeho zamestnancov. Napokon, do kompetencie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny patrí rozhodovanie o udelení predchádzajúceho súhlasu zamestnávateľovi na skončenie pracovného pomeru výpoveďou zamestnancovi (podľa ustanovenia § 4 ods. 1 tohto zákona by malo ísť aj o štátneho zamestnanca), ktorý je občanom so zdravotným postihnutím (§ 13 ods. 1 písm. e/ bod 3 zákona č. 5/2004 Z.z.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že ustanovenie § 149 ods. 1, ods. 2 zákona o štátnej službe síce neodkazuje na ustanovenie § 66 Zákonníka práce, podľa ktorého zamestnancovi so zdravotným postihnutím môže dať zamestnávateľ výpoveď len s predchádzajúcim súhlasom príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, inak je výpoveď neplatná, no na druhej strane aj na oblasť štátnej služby sa vzťahuje antidiskriminačný zákon a zákon č. 5/2004 Z.z., podľa ktorého ustanovenia § 13 ods. 1 písm. e/ bod 3 v spojení s § 4 ods. 1 príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny rozhoduje o udelení predchádzajúceho súhlasu zamestnávateľovi na skončenie pracovného pomeru výpoveďou (štátnemu) zamestnancovi, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím. Dochádza však k situácii, keď zamestnanec v pracovnom pomere a štátny zamestnanec v štátnozamestnaneckom pomere ako občania so zdravotným postihnutím majú rozdielne postavenie. U zamestnanca v pracovnom pomere sa pri výpovedi vyžaduje súhlas úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a u štátneho zamestnanca nie, pričom obsahovo ide o identické pomery (výkon práce pre zamestnávateľa / štát, resp. služobný úrad, v mene zamestnávateľa / štátu, za mzdu / plat). Týmto však dochádza k priamej diskriminácii v zmysle ustanovenia § 2a ods. 2 antidiskriminačného zákona, keď sa s osobou (občanom so zdravotným postihnutím) zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii (t.j. v pracovnom pomere a štátnej službe). V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v pracovnoprávných vzťahoch, obdobných právnych vzťahoch a v právnych vzťahoch s nimi súvisiacich **zakazuje diskriminácia** osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1 (§ 6 ods. 1 antidiskriminačného zákona). Do antidiskriminačného zákona bola transponovaná Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, podľa ktorej preambuly (odseku 28) sú v tejto smernici ustanovené minimálne požiadavky a ponecháva sa na členské štáty, či zavedú alebo naďalej zachovávajú v platnosti **výhodnejšie** predpisy. Diskriminácia

(priama, nepriama) sa zakazuje. Z uvedeného vyplýva, že aj v oblasti štátnej služby, konkrétne u štátnych zamestnancov ako občanov so zdravotným postihnutím, sa vyžaduje predchádzajúci súhlas príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s výpoveďou štátneho zamestnanca. Táto povinnosť pre žalovaného teda vyplýva priamo z antidiskriminačného zákona, Smernice Rady č. 2000/78/ES z 27.novembra 2000 a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 12 ods. 1, čl. 35 ods. 1). Najvyšší súd Slovenskej republiky použil ústavne konformný výklad a výklad e ratione legis (mutatis mutandis IV. ÚS 209/2010, III. ÚS 274/07). Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne konformného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným (gramatickým) výkladom (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 341/07-38 z 1.júla 2008).

Najvyšší súd Slovenskej republiky nepochybňuje autonómiu zamestnávateľa v rozhodovaní o organizačných zmenách ako aj pri výbere zamestnanca, s ktorým mieni skončiť štátnozamestnanecký pomer vtedy, ak sa jeho funkcia (druh práce) stane nadbytočná. Avšak v prípade štátnych zamestnancov so zdravotným postihnutím je nevyhnutné postupovať aj v zmysle zákona č. 5/2004 Z.z., ktorý sa na štátnu službu vzťahuje. Žalovaný podľa uvedeného zákona nepostupoval, nereagoval na výhrady žalobcu týkajúce sa jeho zdravotného stavu a možnej diskriminácie, nevysporiadal sa s tvrdeniami žalobcu, že jediný spomedzi štátnych zamestnancov vykonávajúcich rovnaký predmet činnosti má druhostupňové vysokoškolské vzdelanie, a teda spomedzi nich najvyššie. Napokon, neušlo pozornosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že žalovaný v prvostupňovom konaní postupoval v časovom slede, ktorý objektívne vylučoval, aby sa žalobca mohol podrobne vyjadriť k podkladom rozhodnutia:

- 23.júla 2007 žalovaný prerokoval s odborními prepúšťanie štátnych zamestnancov, spolu s ich menným zoznamom,
- 23.júla 2007 žalovaný doručil žalobcovi oznámenie o začatí správneho konania o skončení štátnozamestnaneckého pomeru, ktoré žalobca prevzal 23.júla 2007,
- 23.júla 2007 sa žalobca vyjadril len k začatiu správneho konania (vyjadrenie napísané rukou na oznámenie o začatí správneho konania), nie k podkladom rozhodnutia,
- 23.júla 2007 prvostupňový správny orgán vydal rozhodnutie o prepustení žalobcu zo štátnej služby dňom 31.júla 2007.

Takýto časový sled úkonov v správnom konaní, kedy v rámci jedného dňa došlo k prerokovaniu prepúšťania štátnych zamestnancov s odborními, k začatiu správneho konania o skončení štátnozamestnaneckého pomeru a aj k rozhodnutiu o skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu, objektívne neumožňuje žalobcovi kvalifikovane sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia. Najvyšší súd Slovenskej republiky nespochybňuje, že sa žalobca vyjadril k začatiu správneho konania, nemal však možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, t.j. k podaniam, návrhom a vyjadreniam účastníkov konania, dôkazom, čestným vyhláseniam, ako aj skutočnostiam všeobecne známym alebo známym správny orgánu z jeho úradnej činnosti (§ 32 ods. 2 Správneho poriadku). Správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa **pred vydaním rozhodnutia** mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie (§ 33 ods. 2 Správneho poriadku). Vyjadrenie k začatiu správneho konania a vyjadrenie k podkladom rozhodnutia nemožno stotožňovať, nakoľko k nim dochádza v rozdielnych štádiách správneho konania: vyjadrenie k začatiu správneho konania účastník správneho konania podáva bezprostredne po jeho začatí a vyjadrenie k podkladom rozhodnutia účastník správneho konania podáva až po vykonanom dokazovaní a zhromaždení ostatných podkladov rozhodnutia.

Z ustanovenia § 33 ods. 2 Správneho poriadku vyplýva, že medzi začatím konania a vydaním rozhodnutia plynie doba, počas ktorej prebieha dokazovanie, zisťujú sa ďalšie podklady pre rozhodnutie a po skompletizovaní podkladov pre rozhodnutie je správny orgán povinný umožniť účastníkovi správneho konania oboznámiť sa s takto

zhromaždenými podkladmi pre rozhodnutie, aby účastník správneho konania mal možnosť sa k nim vyjadriť a navrhnúť prípadné doplnenie. Až následne vydá správny orgán rozhodnutie vo veci samej. Z obsahu administratívneho spisu však nevyplýva, žeby takýto postup bol dodržaný. Za zverejnenie podkladov pre rozhodnutie nemožno považovať vyvesenie rozhodnutia vlády Slovenskej republiky a Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny o znižovaní počtu zamestnancov na úradnej tabuli. Takáto informácia, týkajúca sa zamestnania fyzickej osoby, resp. zániku zamestnania, je tak závažná, že dotknutý štátny zamestnanec má byť o tomto podklade rozhodnutia informovaný bezprostredne pri oznámení o začatí správneho konania vo veci skončenia jeho štátnozamestnaneckého pomeru alebo v priebehu správneho konania. Oznámenie možno vykonať len priamo, nie odkazom na úradnú tabuľu, nakoľko štátnozamestnanecký pomer (vznik, zmena, zánik) jednotlivých štátnych zamestnancov nemusí byť identický. Nedodržaním tohto postupu bolo žalobcovi odňaté jeho právo vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku.

Postupom správneho orgánu boli porušené základné zásady správneho konania – zásada zákonnosti, materiálnej pravdy, aktívnej súčinnosti s účastníkom konania (§ 3, § 32, § 33 Správneho poriadku), ktorých následkom je sankcia v podobe zmeny alebo zrušenia vydaného rozhodnutia správneho orgánu (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo 153/2010 z 22.septembra 2010). Žalovaný ako odvolací správny orgán tieto pochybenia zákonom stanoveným spôsobom neodstránil, ale naopak rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil; ide tak o dôvod na zrušenie jeho rozhodnutia podľa § 250j ods. 2 písm. c/ a písm. e/ Občianskeho súdneho poriadku.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že Krajský súd v Banskej Bystrici pochybil, keď zamietol žalobu žalobcu, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23 S 262/2007-86 zo dňa 17.júna 2009 podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku zmenil a rozhodnutia žalovaného č. A/2007/5667 zo dňa 24.septembra 2007 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom je viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 250ja ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku).

V ďalšom konaní bude žalovaný postupovať podľa zákona o štátnej službe, antidiskriminačného zákona a aj zákona č. 5/2004 Z.z., vysporiada sa s námietkami žalobcu týkajúcimi sa jeho zdravotného stavu a možnej diskriminácie, ako aj s tvrdením žalobcu, že spomedzi pracovníkov vykonávajúcich rovnakú pracovnú činnosť u žalovaného mal najvyššie vzdelanie a bol prepustený práve on.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta, § 224 ods. 2, § 149 ods. 2 a § 138 ods. 1 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku priznal úspešnému žalobcovi náhradu trov konania.

Pretože žalobca zaplatil súdny poplatok pred rozhodnutím o jeho oslobodení (preto mu ho nie je možné vrátiť s poukazom na ustanovenie § 138 ods. 1 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku) ako aj pred rozhodnutím o ustanovení právnej zástupkyne z radov advokátov, rozhodol najvyšší súd o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi (priamo do rúk žalobcu) trovy v sume 66,39 € (súdny poplatok, zaplatený v sume 2000 Sk na bežný účet depozitný Krajského súdu v Banskej Bystrici – záznam o zložení č. 1. 13).

O povinnosti žalovaného zaplatiť ustanovenej advokátke trovy právnej pomoci rozhodol najvyšší súd podľa ustanovenia § 149 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 15 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi. Suma 332,29 € pozostáva z náhrady trov za tri úkony právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia, účasť na pojednávaní Krajského súdu v Banskej Bystrici dňa 17.6.2009, odvolanie – 53,49 € x 3, z náhrady hotových výdavkov 6,95 € x 3, z náhrady za stratu času, čas strávený cestou - 92,72 € a z náhrady cestovného za účasť na pojednávaní Krajského súdu v Banskej Bystrici dňa 17.6.2009 – 58,25 € (§ 11 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/, b/ a c/, § 16 ods. 3 a § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a § 4 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 15. decembra 2010

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Nikoleta Adamovičová